

Evropski univerzitet

Pravni fakultet –Opće pravo

DIPLOMSKI RAD

Tema: Položaj i uloga organa javne uprave u Brčko distriktu BiH

Mentor:

Prof. dr. Mirko Kulić

Student:

Rasim Smajlović

049/12-OP

Brčko, 28. 3. 2016. godine

Sadržaj

1. Uvod	4
2. Pojam i etimologija riječi „distrikt“	5
3. Pojam Brčko distrikta BiH	6
4. Pojam javne uprave	7
5. Osnivanje organa javne uprave	9
6. Unutrašnja organizacija organa javne uprave	10
7. Poslovi javne uprave i vrste akata	11
8. Nadležnost organa javne uprave	12
9. 1.1. Odjeljenja u javnoj upravi	13
10. 1.2. Ured gradonačelnika	13
11. 1.3. Odjeljenje za stručne i administrativne poslove	15
12. 1.4. Odjeljenje za prostorno planiranje	16
13. 1.5. Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu	17
14. 1.6. Odjeljenje za javne poslove	18
15. 1.7. Odjeljenje za komunalne poslove	19
16. 1.8. Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge	20
17. 1.9. Odjeljenje za obrazovanje	20
18. 1.10. Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu	21
19. 1.11. Odjeljenje za javni registar	22
20. 1.12. Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja	23
21. 1.13. Odjeljenje za javnu sigurnost	24
22. 2.2. Direkcija za financije Brčko distrikta BiH	25
23. 3.3. Ured za upravljanje javnom imovinom	27
24. 4.4. Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH	28

25. 5.5. Rukovođenje organima javne uprave _____	31
26.6.6. Odnos organa javne uprave prema građanima i pravnim licima _____	33
27. 7.1. Žalbe i pritužbe, pribavljanje isprava i primjena odredaba _____	34
28.8.1. Inspekcijski nadzor _____	36
29.9.1. Sredstva za rad organa javne uprave _____	39
30. Zaključak _____	41
31. Literatura _____	42

UVOD

Brčko je specifična lokalna zajednica jer ima poseban status u Bosni i Hercegovini, odnosno status distrikta.

Pojam *distrikta* značajan je i zanimljiv po tome što se on javlja prvi put u ovakvom obliku u Bosni i Hercegovini kao jedinica samouprave.

U samom uvodu treba naglasiti da distrikt odnosno Brčko distrikt BiH ima poseban status pod okriljem države Bosne i Hercegovine, koji je dobio 8. marta 2000. godine kada je i službeno osnovan.

Cilj ovoga rada jeste da približi i razjasni položaj i ulogu organa javne uprave u Brčko distriktu BiH koju čine odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH, Direkcija za financije Brčko distrikta BiH, Ured za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta BiH, Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i drugi organi uprave kada je to potrebno.

Iz ovog nabrojanog vidimo da javnu upravu u Brčko distriktu BiH čine veoma značajni organi, a samim tim i javna uprava u Brčkom čini bitan element u upravljanju i radu samog Brčko distrikta BiH. Naime, javna uprava ima značajnu ulogu u funkcionisanju i upravljanju u Brčko distriktu BiH što je normalno za svaku administrativnu jedinicu.

Naime, kako bi bili objašnjeni i razjašnjeni položaj i uloga organa javne uprave u Brčko distriktu BiH potrebno je objasniti sam pojam Brčko distrikta BiH a onda objasniti svaki od navedenih organa pojedinačno – njihovu strukturu, organizaciju, način funkcionisanja, nadležnosti, principe na kojima oni počivaju, njihov značaj za građane Brčko distrikta BiH, pravna lica u Brčko distriktu BiH, a samim tim i za postojanost Distrikta, kao i to odakle se financira rad ovih organa i na koji način.

Također će biti osvrta i na odluke koje ovi organi donose, njihovo odražavanje na fizička i pravna lica u Brčko distriktu BiH, kao i na to ko ima pravo da kontroliše te odluke i na koji način lica mogu zaštititi svoja prava u slučaju povrede istih.

Pojam i etimologija riječi „distrikt“

Riječ distrikt potiče od latinske riječi *districtus* što označava sudski kotar, okrug, područje, mjerodavnost, djelokrug.

Ako bismo se vodili navedenim terminima onda bi kroz historiju naišli na mnoge distrikte ili okruge. Međutim, tu se najčešće mislilo na sudske okruge ali ne i na distrikt u današnjem smislu riječi i u današnjem pogledu administracije, organizacije i samog uređenja distrikta kao jedinice lokalne samouprave.

Danas u svijetu postoji veliki broj distrikta koji su uređeni slično ovome ili nekom drugom, zavisno od toga iz kojih razloga su osnivani ili u zavisnosti od problema koje su rješavali.

Kroz svjetsku historiju broj distrikta je rastao odnosno mijenjao se ovisno o njihovoj potrebi kao administrativnoj jedinici.

Danas u svijetu postoji dosta distrikta a najpoznatiji je Washington D.C. odnosno Washington District of Columbia, a najpoznatiji je po tome što je glavni grad Sjedinjenih Američkih Država (SAD). Ovdje je kao primjer namjerno naveden Washington D.C. jer su SAD odigrale veliku ulogu u stvaranju i formiranju Brčko distrikta BiH.

Riječ distrikt se i danas prevodi kao okrug, oblast i slično, međutim, to su danas administrativne jedinice s uspostavljenom vlašću na određenom prostoru, zavisno od toga kako je distrikt uređen, a najčešće je uređen na ovaj način odnosno na ovom principu.

Pojam Brčko distrikta BiH

Brčko distrikt BiH nalazi se na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i predstavlja administrativnu jedinicu Bosne i Hercegovine. Brčko distrikt BiH (u daljnjem tekstu: Distrikt) nalazi se pod međunarodnom upravom, a sjedište mu je grad Brčko.

Nakon godinu dana međunarodne arbitracije za Brčko osnovan je Brčko distrikt BiH, odnosno 8. marta 2000. godine.

Brčko distrikt BiH je formiran na području cijele predratne općine Brčko te se prostire na površini od 493 km².

Od svog osnivanja Brčko distrikt BiH počinje da predstavlja jedinicu lokalne samouprave pod suverenitetom Bosne i Hercegovine.

Ustav Bosne i Hercegovine kao i važeći zakoni i odluke institucija Bosne i Hercegovine direktno su primjenjivi na cijeloj teritoriji Distrikta. Svi zakoni i sve odluke svih vlasti Distrikta moraju biti u skladu s važećim zakonima i odlukama institucija Bosne i Hercegovine.

Brčko distrikt BiH nema drugu zastavu i grb osim državne, odnosno zastave i grba BiH. Distrikt je pravno lice, pa samim tim posjeduje i pravnu sposobnost neophodnu da obavlja svoje funkcije, uključujući sposobnost sticanja prava i obaveza kao i pravo da tuži i da bude tužen na sudu.

Brčko distrikt BiH predstavlja gradonačelnik, a bosanski, srpski i hrvatski jezik su u ravnopravnoj upotrebi, kao i latinično i ćirilično pismo.

Distrikt ne posjeduje svoju vojsku i dozvoljeno je prisustvovanje oružanih snaga BiH, te međunarodnih oružanih snaga i drugih shodno sporazumu s Bosnom i Hercegovinom o razmještanju snaga ili ovlašćujućem aktu Sjevernoatlantskog pakta, Evropske unije ili Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Brčko distrikt BiH je zasnovan na podjeli vlasti tako da zakonodavnu vlast vrši Skupština Distrikta, izvršnu vlast vrši Vlada Distrikta i sudsku vlast vrše sudovi Distrikta.

Ovi organi rade na istom ili sličnom principu kao i u drugim jedinicama lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini ili kantonima.

Pojam javne uprave

Definicije javnog menadžmenta i javne uprave su određene mjestom i vremenom i određivanje tih pojmova je dosta složen zadatak jer se ova dva termina upotrebljavaju naizmjenice.

Javna uprava je stariji pojam i definicije ovog pojma ističu njegovu organizacijsku, odnosno funkcionalnu dimenziju i, s druge strane, javnu upravu kao nauku, umijeće i pravila kojih se treba držati u ostvarenju određene politike.

Atribut *javna* upućuje na razlikovanje između javne i privatne sfere, javnog i privatnog prava.

U tom smislu *javna uprava* se definiše kao tijelo koje je dobilo političke ovlasti i sredstva potrebna za zadovoljavanje općih interesa i čija je krajnja svrha opći interes, odnosno promicanje općeg dobra.

U ovom smislu pojam javne uprave nije ograničen na državnu upravu nego i na regionalnu i na lokalnu samoupravu, javna preduzeća itd.

Postoji veliki broj definicija javne uprave raznih naučnika. Tako npr. Ira Sharkansky definira javnu upravu isključivo kao znanstvenu disciplinu koja ima temelj u političkim naukama i pridonosi razumijevanje šireg političkog procesa, ali dodaje da javnu upravu čine javni službenici koji donose važne odluke u upravnim tijelima.

Waldova definicija određuje da se proces javnog upravljanja sastoji od akcija uključenih u ostvarivanje namjera i želja vlade.

To je stalno aktivni „business“, dio vlade koji se brine za provedbu zakona kako ih donesu zakonodavna tijela kroz proces organiziranja i menadžmenta.

Brojne su još definicije javne uprave, međutim, konačna definicija javne uprave bila bi ova po kojoj je javna uprava ukupnost struktura i procesa kojima je glavni cilj iniciranje i provođenje politika kojima se ostvaruje javni interes, odnosno opće dobro.

Time se ovaj pojam povezuje s pojmom dobrog upravljanja ili javnog upravljanja.

Definicije javne uprave ističu manje ili više organizacijsku ili funkcionalnu dimenziju, s jedne strane, a s druge strane javnu upravu kao nauku ili umijeće i pravila kojih se treba držati u ostvarenju određene politike.

Imajući u vidu navedene definicije vidimo koliko je javna uprava bitna za određenu administrativnu jedinicu, a samim tim i za sva lica koja se nalaze na njenoj teritoriji i zašto je bitno osnivanje organa javne uprave i njihovo postojanje u određenoj administrativnoj jedinici.

Međutim, kako je tema ovog rada položaj i uloga organa javne uprave u Brčko distriktu BiH a ne javna uprava općenito. Potrebno je bazirati se na objašnjenje rada i funkcionisanja, osnivanja, organizacije, poslova i nadležnosti javne uprave u Brčko distriktu BiH.

Osnivanje organa javne uprave

Osnivanje organa javne uprave, kao i osnivanje svakog organa bilo koje vrste ili pravnog lica, mora imati svoje uporište u zakonu i biti u skladu s važećim zakonima i propisima Bosne i Hercegovine, a posebno s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Ovdje onda možemo slobodno kazati da se organi javne uprave osnivaju zakonom.

Da bi se osiguralo potpuno i racionalno obavljanje poslova organa javne uprave, kao i efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana i pravnih lica, potrebno je to urediti statutom i zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH.

Imajući ovo u vidu organi javne uprave se u pravilu osnivaju u skladu s načelima grupisanja poslova prema vrsti, srodnosti, međusobnoj povezanosti i potrebama efikasnog rukovođenja radom i osiguranja samostalnosti u radu.

Ovo dalje znači da se organ osniva za obavljanje poslova koji su srodni.

Rad ovih organa zasniva se na načelima zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomičnosti, profesionalnoj nepristrasnosti i političkoj nezavisnosti, ukoliko za određene izuzetne situacije zakonom nije drugačije određeno.

Kao što je već rečeno, svaki organ javne uprave svoje osnivanje zasniva na zakonu, a također svaki organ javne uprave ima i svoj statut koji reguliše sve u vezi s tim organom, njegovom unutrašnjom strukturom, poslovima koje taj organ obavlja, njegovom nadležnošću i mnogim drugim.

Za svaki organ javne uprave veliki značaj igra i njegova unutrašnja struktura kako bi on što efikasnije funkcionisao i što bolje služio svrsi zbog koje je osnovan.

Unutrašnja organizacija organa javne uprave

Zakon o javnoj upravi Brčko distrikta BiH organizacionim planom organa javne uprave utvrđuje:

1. načela unutrašnje organizacije organa javne uprave, a to dalje znači da unutrašnja organizacija organa javne uprave mora biti zasnovana na određenim načelima kao što su načelo racionalnog i efikasnog rada organa javne uprave i načelo osiguranja stručnog rada organa javne uprave;
2. organizacione jedinice;
3. rukovođenje;
4. naziv i raspored radnih mjesta po organizacionim jedinicama s opisom poslova rukovodilaca organa javne uprave, rukovodećih službenika, službenika i namještenika;
5. uslove u pogledu stručne spreme i ostale uslove za obavljanje poslova;
6. broj službenika i namještenika;
7. platni razred radnog mjesta;
8. ostala pitanja u vezi s radom u organima javne uprave Brčko distrikta BiH.

Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH je navedeno sve što čini unutrašnju organizaciju organa javne uprave.

Poslovi javne uprave i vrste akata organa javne uprave

Kao i svi drugi organi tako i organi javne uprave Brčko distrikta BiH u okviru svojih nadležnosti vrše određene poslove koji će biti pobrojani i objašnjeni.

Dakle, u okviru svojih nadležnosti organi javne uprave vrše sljedeće poslove:

1. izvršavaju zakone i druge propise koji se primjenjuju na teritoriji Distrikta – to znači da organi javne uprave izvršavaju zakone i druge propise rješavanjem u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora o kojem će biti više riječi u nastavku i obavljanjem drugih poslova koji spadaju u njihovu nadležnost;
2. prate stanje u oblastima za koje su osnovani i predlažu mjere u tim oblastima – ovo možemo objasniti kao odgovornost organa javne uprave za trajno praćenje stanja u oblastima za koje su osnovani za potpunost i ažurnost podataka i obavještenja i za stručnu osnovanost ocjena o stanju, pojavama i inicijativama za rješavanje pitanja iz te oblasti;
3. rješavaju u upravnim stvarima – organi javne uprave rješavaju u upravnim stvarima neposredno primjenjujući propise, odlučuju o pravima, obavezama i na zakonu zasnovanim interesima građana i pravnih lica, vode postupak i vrše radnje za koje su ovlašteni zakonom;
4. vrše upravni nadzor i druge upravne poslove – vršenje upravnog nadzora podrazumijeva da organi javne uprave vrše upravni nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima o pravima i dužnostima subjekata prava, nadzor nad zakonitošću rada pravnih subjekata i inspeksijski nadzor, kada su za to ovlašteni zakonom i drugim propisima;
5. pripremaju i predlažu propise iz oblasti za koje su osnovani – to znači da organi javne uprave pripremaju i predlažu propise i druge opće akte u skladu s općom politikom Brčko distrikta BiH i programom rada Vlade kao i po vlastitoj inicijativi iz oblasti za koje su osnovani;
6. obavljaju druge poslove određene zakonom, a to opet znači da organi javne uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale za Skupštinu, Vladu i gradonačelnika i pri tome sarađuju sa stručnim i naučnim organizacijama, kada je za izradu potrebna primjena posebnih stručnih i naučnih metoda.

Nadležnost organa javne uprave

Organi javne uprave u okviru svoje nadležnosti osiguravaju efikasno i potpuno ostvarivanje prava, sloboda građana predviđenih Ustavom BiH, kao u i aktima navedenim u Aneksu I Ustava.

Organi uprave u okviru svojih nadležnosti sarađivat će sa svim međunarodnim mehanizmima za nadgledanje ljudskih prava ustanovljenim za Bosnu i Hercegovinu, kao i nadzornim tijelima ustanovljenim bilo kojim od međunarodnih sporazuma navedenim u Aneksu I Ustava.

U javnoj upravi Brčko distrikta BiH osnovana su odjeljenja koja imaju vlastite nadležnosti i koja obavljaju poslove iz svoje nadležnosti. Ovo je urađeno radi što efikasnijeg i boljeg rješavanja poslova u javnoj administraciji Brčko distrikta BiH, a i kako bi se poštovala prije spomenuta načela.

U nastavku ovog rada bit će pobrojana sva odjeljenja u javnoj upravi Brčko distrikta BiH, njihove nadležnosti, te objašnjena svrha njihovog osnivanja.

Odjeljenja javne uprave Brčko distrikta BiH

Ured gradonačelnika Brčko distrikta BiH

Ured gradonačelnika Brčko distrikta BiH nadležan je za:

1. poslove iz statutarne i zakonodavne nadležnosti gradonačelnika, zamjenika gradonačelnika i glavnog koordinatora Vlade,
2. planiranje rada Vlade,
3. provođenje strategije razvoja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
4. nadzor nad radom odjeljenja,
5. nadzor nad provođenjem politike Vlade i godišnjih planova rada,
6. priprema sjednica Vlade,
7. komunikaciju između organa javne uprave i komunikaciju s javnošću,
8. stručne i administrativne poslove za potrebe Vlade,
9. pripremu, koordinaciju pripreme i izrade nacrtu zakona, odluka, instrukcija, pravilnika i drugih podzakonskih i općih akata,
10. vođenje drugostepenog upravnog postupka,
11. reformu javne uprave Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
12. vođenje postupka po žalbama i pritužbama građana,
13. proces evropskih integracija i regionalne saradnje,
14. njegovanje zaštite ljudskih prava,
15. planiranje i provođenje inspekcijuskog nadzora,
16. provođenje politike i postupaka zapošljavanja u javnoj upravi,
17. primjenu standarda i pravila etike u javnoj upravi,
18. upravni nadzor,
19. informatičku podršku Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Za izvršavanje poslova iz nadležnosti Ureda gradonačelnika utvrđuju se sljedeći organizacioni dijelovi ureda:

- Kabinet gradonačelnika,
- Sekretarijat Vlade – Sekretarijat Vlade sastoji se od još dva pod sektora, a to su:

a) Sektor za informisanje,

b) Sektor za koordinaciju politika i opće poslove

- Zakonodavni ured,
- Inspektorat,
- Apelaciona komisija,

- Odbor za zapošljavanje,
- Upravna inspekcija,
- Ured za evropske integracije.

Uredom gradonačelnika rukovodi gradonačelnik, Sekretarijatom Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine neposredno rukovodi sekretar Vlade koji ima sljedeće nadležnosti:

- rukovodi radom Sekretarijata u skladu sa Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Zakonom o javnoj upravi Bosne i Hercegovine i Zakonom o Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i institucijama gradonačelnika
- vrši verifikaciju kvaliteta i kvantiteta obavljenih poslova šefova sektora u Sekretarijatu
- predstavlja Sekretarijat i organizuje rad u Sekretarijatu
- osigurava saradnju s drugim odjeljenjima i institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
- obavještava gradonačelnika, Vladu, Skupštinu i javnost o svim pitanjima iz nadležnosti Sekretarijata.

Sekretara Vlade u njegovoj odsutnosti zamjenjuje šef sektora kojeg sekretar Vlade odredi.

Nadležnosti šefova sektora su sljedeće:

- rukovode radom sektora,
- vrše verifikaciju kvaliteta i kvantiteta obavljenih poslova izvršilaca u sektoru,
- raspoređuju poslove na službenike i namještenike, kontrolišu rad zaposlenih i odgovorni su za rad sektora.

Šefa sektora u njegovoj odsutnosti zamjenjuje šef odsjeka kojeg šef sektora odredi.

Odsjekom rukovode šefovi odsjeka koji imaju sljedeće nadležnosti:

- rukovode radom odsjeka,
- vrše verifikaciju kvaliteta i kvantiteta obavljenih poslova izvršilaca u odsjeku,
- raspoređuju poslove na službenike i namještenike,
- kontrolišu rad službenika i namještenika zaposlenih u odsjeku i odgovorni su za rad odsjeka

Šefa odsjeka u njegovoj odsutnosti zamjenjuje stručni savjetnik kojeg šef odsjeka odredi.

Odjeljenje za stručne i administrativne poslove

Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Brčko distrikta BiH je nadležno za sljedeće:

- provođenje zakona i propisa nadležnih organa i institucija Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH iz oblasti uprave, pod nadzorom i instrukcijama gradonačelnika;
- odnose s udruženjima, fondacijama, nevladinim organizacijama i mjesnim zajednicama,
- osiguravanje rada i održavanje informacionih sistema u organima uprave,
- provođenje postupka javnih nabavki,
- pruža administrativno stručnu podršku i razvija procedure za upravljanje ljudskim resursima, te vodi ukupne procese kadrovske politike za upravljanje ljudskim resursima,
- druge poslove iz njihove nadležnosti određene zakonima i drugim propisima.

Za izvršenje poslova iz nadležnosti ovog odjeljenja utvrđuju se sljedeća pododjeljenja:

1. Pododjeljenje za ljudske resurse,
2. Pododjeljenje za javne nabavke,
3. Pododjeljenje za informatiku.

Iz nadležnosti ovog odjeljenja da se zaključiti da je ono značajno za nevladine organizacije, fondacije i udruženja te naravno za mjesne zajednice, a samim tim i za cjelokupan napredak kako javne uprave u Distriktu tako i cjelokupnog razvoja Distrikta.

Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne odnose

Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove najveću ulogu ima u planiranju grada tj. njegovog širenja, uređenja, prostornog planiranja itd.

Ovo odjeljenje vodi brigu o objektima koji su od kulturnog i historijskog značaja, te se kao takvi nalaze na listi zaštićenih objekata.

Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove ima sljedeće nadležnosti:

- prostorno i urbanističko planiranje,
- izdavanje urbanističkih saglasnosti,
- zaštitu životne sredine i ekološke dozvole,
- legalizacija bespravno izgrađenih objekata,
- imovinskopravne poslove,
- oblast zaštite objekata kulturnog i historijskog značaja i prirodnog naslijeđa s aspekta izdavanja urbanističke saglasnosti i utvrđivanje procedure za listu zaštićenih objekata, te druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Ovo odjeljenje odgovorno je za izvršavanje stručnih, administrativnih i drugih poslova koji proističu iz navedenih nadležnosti.

Radi efikasnog izvršavanja poslova iz nadležnosti odjeljenja organiziraju se sljedeći organizacioni dijelovi odnosno pododjeljenja:

- Pododjeljenje za prostorno planiranje, urbanizam i zaštitu okoline u čijem sastavu su dvije službe – za prostorno planiranje, urbanizam i zaštitu okoline i za legalizaciju bespravno izgrađenih građevina,
- Pododjeljenje za imovinskopravne poslove.

Ovako formirano odjeljenje urbanističkim planiranjem i propisima može da stvori urbanistički ambijent koji je siguran, funkcionalan i vodi računa o okolišu koji je veoma značajan uz potrebu da se olakšaju opravdane poslovne inicijative kojima se stvaraju nova radna mjesta i poboljšava kvalitet života građana u Brčko distriktu BiH.

Ovo odjeljenje igra važnu ulogu kada je riječ o slivu rijeke Save i za organizme koji žive u rijeci Savi tako da sa sigurnošću možemo tvrditi da je ovo odjeljenje jedno od važnijih odjeljenja. Ono je dio javne uprave u Brčko distriktu BiH koje štiti i okoliš, ali ipak prepoznaje i uvažava poslovne inicijative i poslovne ideje kojima bi se otvarala nova radna mjesta koja su neophodna za egzistenciju građana Distrikta. Samim prepoznavanjem tih ideja pomaže se u privrednom razvoju Brčko distrikta BiH, ali te inicijative i još veći potisak i podršku ovome svemu daje Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, o kojem će u nastavku biti više riječi.

Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu

Ono što je zanimljivo u vezi s ovim odjeljenjem jeste da je spojen privredni razvoj sa sportom i kulturom. Međutim, tako je nalagao Statut Brčko distrikta BiH. Bez privrednog razvoja ne bi bila *sjajna* situacija ni u sportu ni u kulturi ali ni u bilo čemu drugome.

Pored svega ovoga može se reći da je privredni razvoj direktno povezan sa svim segmentima života u Brčko distriktu BiH i da ovo odjeljenje također igra jednu veliku ulogu u samom razvoju Brčko distrikta BiH i života njegovih građana kako onog egzistencijalnog tako i sportskog, ali i kulturnog.

Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu izvršava zakone i druge propise koji se primjenjuju na teritoriji Distrikta, prati stanje i predlaže mjere, rješava u upravnim stvarima, priprema i predlaže propise i obavlja druge poslove određene zakonom, a koji se odnose na:

- statistiku, analizu, strateško planiranje i regionalnu saradnju,
- poslovne inicijative i usluge, marketing i odnose s javnošću i mjere za unapređenje investicija,
- pozorišta, galerije, kulturna udruženja, manifestacije i biblioteku,
- sport i turizam, te druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

I u ovom odjeljenju organizacionim planom su obrazovana pododjeljenja, a to su:

- Pododjeljenje za privredni razvoj,

- Pododjeljenje za turizam, kulturu i sport.

Odjeljenje za javne poslove

Odjeljenje za javne poslove je od izuzetnog značaja za normalan život u Brčko distriktu BiH i kao takvo ima dosta nadležnosti i zbog svih tih nadležnosti je podijeljeno na pododjeljenja kako bi se ti poslovi što efikasnije izvršavali.

Odjeljenje za javne poslove izvršava stručne, administrativne i druge poslove iz nadležnosti Vlade, a koji se odnose na:

- provođenje zakona i propisa nadležnih organa i institucija Bosne i Hercegovine i Distrikta iz oblasti javnih poslova,
- održavanje gradskih ulica, seoskih puteva, parkova i drugih javnih površina u Distriktu,
- izgradnju javnih objekata,
- upravljanje voznim parkom Vlade,
- organizovanje i funkcionisanje javnog saobraćaja u Brčko distriktu BiH i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Za izvršenje poslova iz djelokruga Odjeljenja za javne poslove utvrđena su sljedeća pododjeljenja:

- Pododjeljenje za puteve i parkove,
- Pododjeljenje za javne objekte,
- Pododjeljenje za zajedničke poslove i stručni nadzor,
- Pododjeljenje za javni saobraćaj i održavanje vozila.

Nabrajajući nadležnosti ovog odjeljenja primjetno je da je ono od značaja za normalan život u Distriktu i da ovo Odjeljenje ima svoj uticaj na to u vidu podrške pri izgradnji parkova, održavanja ulica i puteva.

Odjeljenje za komunalne poslove

Bilo bi nemoguće zamisliti jedan grad, općinu, jedinicu lokalne samouprave bez ovakvog jednog odjeljenja a također i sam život u njoj.

Odjeljenje za komunalne poslove nadležno je za:

- razvoj politike, strategije i pravnog okvira za upravljanje snabdijevanjem električnom energijom, vodom i plinom,
- razvoj politike, strategije i pravnog okvira za upravljanje zbrinjavanjem čvrstog otpada i otpadnih voda,
- upravljanje i daljnji razvoj sistema ulične rasvjete,
- praćenje politike cijena komunalnih usluga,
- planiranje, pripremu i vođenje kapitalnih investicija u oblasti komunalne infrastrukture i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Iz navedenih nadležnosti ovog Odjeljenja vidi se da bi život bez ovakvog odjeljenja u Distriktu i bilo gdje drugo bio gotovo nezamisliv i nemoguć, a posebno u današnje vrijeme kada je broj ljudi na planeti u porastu a samim tim u vezi s tim je i povećanje otpada i zagađenja planete. U ovom segmentu ovo Odjeljenje dolazi do izražaja jer ono vodi računa o odlaganju tog otpada i otpadnih voda. Međutim, njegova uloga nije samo ta jer ono brine i o opskrbljivanju građana Distrikta raznim energentima, kao što su plin, struja i drugi energenti koji su važni za ugodniji i lagodniji život, bez kojih je ustvari savremeni život nemoguć.

Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge

Odjeljenje za zdravstvo je naravno isto tako veoma značajno za građane i u direktnoj je vezi s građanima preko svojih ustanova i pružanja usluga kroz te ustanove.

Ovo odjeljenje je nadležno za sljedeće:

- preventivu i zaštitu zdravlja stanovništva,
- funkcionisanje institucija zdravstvene zaštite Brčko distrikta BiH,
- socijalnu pomoć i zaštitu građana,
- boračka pitanja, ratne vojne invalide i civilne žrtve rata.

Ovdje su navedene samo one najvažnije nadležnosti ovog Odjeljenja, ali su one fleksibilne prirode tako da se sve druge mogu izvoditi iz ovih

Odjeljenje za obrazovanje

Odjeljenje za obrazovanje je veoma značajno odjeljenje za razvoj obrazovanja i unapređenje svijesti kao i svega drugog što se kroz obrazovanje unapređuje. Značajno je i po tome što je zaduženo za unapređenje obrazovnog sistema u Distriktu.

Odjeljenje za obrazovanje obavlja stručne, administrativne i ostale dužnosti iz nadležnosti Vlade koje se odnose na:

- predškolsko i osnovno obrazovanje i odgoj,
- srednje, opće i stručno obrazovanje,
- podršku obrazovnim institucijama Distrikta,
- materijalno-tehničku, kadrovsku i stručno-pedagošku podršku obrazovnim institucijama,
- nastavne planove i programe, programe stručnog usavršavanja nastavnika i saradnika u nastavi i stručno-pedagoški nadzor i dr.

Ovo odjeljenje je u direktnoj vezi s obrazovanjem u Brčko distriktu BiH i nadležno je za sve što ima veze s obrazovanjem, obrazovnim institucijama, nastavom i nastavnim planovima i programima.

Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu

Kao i sva druga odjeljenja i ovo odjeljenje ima svoj značaj i ulogu u funkcionisanju kako javne uprave u Brčko distriktu BiH tako i samog Brčko distrikta BiH, a ono tu svoju funkciju i ulogu crpi iz nadležnosti koje su mu povjerene.

Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu nadležno je za sljedeće:

- unapređivanje i razvoj poljoprivrede, šumarstva, uzgoj životinja, lov i ribolov,
- režim, upotrebu, korištenje i zaštitu voda i vodotoka,
- agroindustriju,
- veterinarsku djelatnost,
- zaštitu i unapređivanje šuma,
- ruralni razvoj i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Značaj ovog odjeljenja, kao što se i vidi kroz njegove nadležnosti, ogleda se u zaštiti, očuvanju i jačanju općekorisnih funkcija šuma, planiranja u šumarstvu, poljoprivredi, unapređenju poljoprivrede u Brčko distriktu BiH te još mnoge druge funkcije koje ovo Odjeljenje ima.

Odjeljenje za javni registar

Odjeljenje za javni registar vrši stručne, administrativne i druge poslove iz nadležnosti Vlade Brčko distrikta BiH.

Odjeljenje za javni registar je javni servis za sva pravna i fizička lica, odnosno sve građane administrativne jedinice Brčko distrikt BiH.

Prvi kontakt između stranaka i administracije Vlade Distrikta odvija se na prijemnim šalterima javnog registra.

Rad ovog odjeljenja odvija se kroz 5 (pet) pododjeljenja i jedne službe, a to su:

- Pododjeljenje za matičnu evidenciju,
- Pododjeljenje za lične dokumente,
- Pododjeljenje za katastarske knjige,
- Pododjeljenje za pisarnicu sa zajedničkim poslovima,

Služba za arhiv.

Odjeljenje za javni registar je nadležno za:

1. izdavanje ličnih dokumenata,
2. održavanje i unapređivanje javnih registara i arhiva,
3. održavanje katastra zemljišta i javnih registara,
4. izdavanje izvoda iz registara,
5. vođenje matične evidencije,
6. prijave i odjave prebivališta i boravišta građana,
7. registraciju motornih vozila,
8. obavljanje kancelarijskog poslovanja i ovjere potpisa, izjava, dokumenata i ugovora i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Iz svega navedenog, kako nadležnosti tako i organizacije ovog odjeljenja, može se zaključiti da je ogroman značaj ovog odjeljenja u javnoj upravi Brčko distrikta BiH. Ovo se ogleda kroz to što je ovo odjeljenje zaduženo za izdavanje svih javnih isprava i ovjeru istih i možemo slobodno tvrditi da bi bilo nemoguće zamisliti javnu administraciju bez ovakvog jednog

odjeljenja, a samim tim ni javna uprava u Brčko distriktu BiH ne bi mogla funkcionisati kao ni sam Brčko distrikt BiH.

Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja

Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja vrši stručne, administrativne i druge dužnosti iz nadležnosti Vlade.

Za izvršavanje poslova iz nadležnosti ovog odjeljenja utvrđena su dva pododjeljenja, a to su:

- Pododjeljenje za rješavanje stambenih potreba raseljenih lica, socijalnih kategorija stanovništva i obnovu stambenih jedinica povratnika i
- Pododjeljenje za pravne, administrativne i zajedničke poslove.

Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja nadležno je za:

- provođenje zakona i propisa u oblasti stambenih odnosa, imovinskih i stambenih pitanja izbjeglih i raseljenih lica,
- rješavanje imovinskih pitanja vlasnika i nosilaca stanarskih prava i prava izbjeglih i raseljenih lica,
- uvođenje u posjed vlasnika i nosilaca stanarskih prava,
- održavanje stambenog fonda u vlasništvu Brčko distrikta BiH,
- stambeno zbrinjavanje socijalnih kategorija stanovništva Brčko distrikta BiH,
- pripremu i realizaciju programa obnove privatnih i društvenih stambenih jedinica i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonom i drugim propisima.

Odjeljenje za javnu sigurnost

Odjeljenje za javnu sigurnost izvršava stručne, administrativne i druge poslove iz povjerenih mu nadležnosti Vlade Brčko distrikta BiH.

Ovo odjeljenje sastoji se od jedne službe i dva pododjeljenja.

Služba zajedničkih poslova odjeljenja te dva pododjeljenja – Pododjeljenje za zaštitu i spašavanje i Pododjeljenje za izdavanje dozvola i ovlaštenja u građevinarstvu, ostalim granama privrede i fizičkim licima.

Ovo odjeljenje ima veliki broj nadležnosti u kojima se ogleda njegov značaj za Brčko distrikt BiH, a to su:

- preventivno djelovanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih: požarom, akcidentnim i drugim nesrećama, poplavama, saobraćajnim nesrećama,
- civilna zaštita i poslovi zaštite od prirodnih nepogoda,
- deminiranje, uklanjanje i uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava i minsko-eksplozivnih sredstava,
- poslove osmatranja i obavještanja,
- izdavanje odobrenja za građenje i odobrenja za upotrebu objekta,
- izdavanje rješenja o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti fizičkih i pravnih lica,
- izdavanje odobrenja o obavljanju prevoza za vlastite potrebe,
- izdavanje rješenja za tehničku kontrolu projektne dokumentacije,
- ovjeru plana etažnog vlasništva,
- obračun predmjera zemljišta, rente i taksu,
- izdavanje rješenja o ispunjenosti uslova za rad fizičkih i pravnih lica u oblasti izrade tehničke dokumentacije i građenja i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja određene zakonima i drugim propisima.

Direkcija za financije Brčko distrikta BiH

Direkcija za financije Brčko distrikta BiH obavlja upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom.

Osnovana je Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH.

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Direkcije uspostavljene su sljedeće organizacione jedinice:

1. Ured direktora,
2. Trezor,
3. Porezna uprava.

Direkcija za financije Brčko distrikta BiH ima sljedeće nadležnosti:

- donosi provedbene propise iz oblasti financija,
- podnosi izvještaj Skupštini o raspoloživosti prihoda za godišnji budžet,
- priprema prijedlog godišnjeg budžeta,
- priprema kvartalne i godišnje izvještaje o izvršenju budžeta,
- provodi poreznu politiku,
- vodi trezorsko poslovanje,
- uspostavlja sistem finansijske javne potrošnje,
- vrši nadzor nad izvršenjem budžeta Distrikta,
- upravlja novčanim troškovima,
- kontroliše javni dug i vrši njegovo spravljanje,
- vrši kontrolu i ostvarivanje budžeta te vrši druge poslove uređene zakonom.

Da bi Direkcija za financije Brčko distrikta BiH uspješno provodila svoje nadležnosti, a kako vidimo njih ima mnogo, ona u ostvarivanju svoje funkcije koristi veliki broj zakona i propisa.

Tako Direkcija za financije Brčko distrikta BiH u ostvarivanju svoje funkcije primjenjuje sljedeće zakone i propise:

- Statut Brčko distrikta BiH,
- Zakon o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH,

- Zakon o Trezoru,
- Zakon o Poreznoj upravi,
- Zakon o budžetu,
- Zakon o unutrašnjem dugu,
- Zakon o finansijskom proračunu,
- Zakon o računovodstvu i reviziji.

Pored navedenih zakona Direkcija primjenjuje određene propise od kojih će biti navedeni samo neki, a to su:

- Pravilnik o računovodstvu budžeta Brčko distrikta BiH,
- Pravilnik o knjigovodstvu budžeta Brčko distrikta BiH,
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta Brčko distrikta BiH i drugi propisi.

Analizirajući ovdje pobrojane nadležnosti Direkcije za financije Brčko distrikta BiH, zakone i propise koje ona primjenjuje može se zaključiti da je Direkcija od ogromnog značaja za Brčko distrikt BiH i da bi bez njenog postojanja rad i postojanje Distrikta skoro bio nezamisliv.

Ured za upravljanje javnom imovinom

Ured za upravljanje javnom imovinom nadležan je za provođenje zakona i drugih propisa u vršenju poslova upravljanja javnom imovinom Distrikta, a to dalje znači da Ured za upravljanje javnom imovinom Distrikta upravlja i raspolaže javnom imovinom Distrikta i provodi postupak raspolaganja javnom imovinom te se bavi poslovima koji se odnose na upravljanje, raspolaganje, zaštitu, nadzor i evidenciju imovine Brčko distrikta BiH.

Ovaj ured također ima zadatak pripreme i koordinacije godišnjeg plana raspolaganja imovinom Distrikta kojeg donosi Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ured za upravljanje javnom imovinom vrši poslove koji se odnose na:

- upravljanje nekretninama i pokretnim stvarima u imovini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- upravljanje dobrima u općoj upotrebi,
- identifikaciju i evidenciju imovine Brčko distrikta BiH, uključujući potpuni pregled imovine i čuvanje podataka o svakoj nekretnini,
- izradu godišnjeg formalnog pregleda pojedinačnih nekretnina,
- obavljanje svih poslova potrebnih za upis imovinskih prava Distrikta u javne evidencije,
- identifikaciju i evidenciju dobara u općoj upotrebi i osiguravanje upisa prava na tim dobrima u javne evidencije,
- izradu prijedloga plana raspolaganja imovinom Distrikta, uključujući preporuke za prodaju ili zadržavanje imovine,
- obavljanje stručnih i administrativnih poslova za potrebe raspolaganja imovinom Distrikta.

Kao što se vidi, značaj ovog ureda ogleda se u brizi, upravljanju, raspolaganju i nadzoru na nepokretnim i pokretnim stvarima koje se nalaze u vlasništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. S obzirom da takvih stvari ima mnogo javila se potreba za osnivanjem jednog ovakvog ureda koji je bez sumnje veoma potreban jednoj zajednici kao što je Brčko distrikt BiH koja u svom vlasništvu ima veliki broj pokretnih i nepokretnih stvari o kojima brine ovo odjeljenje.

Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine

Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine nadležan je za zastupanje interesa Distrikta pred institucijama Bosne i Hercegovine.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Ured je uspostavljen kao stalno tijelo Vijeća čime je u zakon pretočen sporazum iz decembra 2005. godine.

Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine osnovan je u skladu sa Sporazumom o uspostavljanju Ureda koordinatora Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine 18. 12. 2005. godine.

Ovaj ured čine koordinator, tri pomoćnika koordinatora i tehnički sekretar koordinatora. Osnovan je s ciljem koordinacije rada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine te primjene Konačne arbitražne odluke za Brčko s posebnim naglaskom na stvaranju uslova za predstavljanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u institucijama Bosne i Hercegovine.

Unapređenje Sporazuma o koordinaciji i saradnji između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 24. 10. 2002. godine i Protokola o unapređenju koordinacije i saradnje od 22. 11. 2002. godine.

Uspostavljanje saradnje i koordinacije s institucijama Bosne i Hercegovine, međunarodnim organizacijama, fondovima, ambasadama kao i koordinacija s nadležnim odjeljenjima Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine s drugim institucijama, radnim grupama i tijelima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Usaglašavanje mehanizma ili procesa za uključenje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u konsultacije o zakonima koji utiču na Distrikt ili zahtijevaju izmjene zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovini i/ili imaju budžetske implikacije, uključujući i okvirne zakone.

Ured koordinatora Brčko distrikta BiH, odnosno nadležnosti i dužnosti koordinatora i pomoćnika su sljedeće:

- implementacija Sporazuma o uspostavljanju Ureda koordinatora Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- saradnja i informiranje gradonačelnika i supervizora o svim aktivnostima iz svoje nadležnosti, a naročito o pitanjima koja su u vezi sa statusom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- predstavljanje organa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pred državnim institucijama po potrebi i ovlaštenju,
- prisustvovanje koordinatora svim sjednicama Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
- pristup svim materijalima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
- usmjeravanje aktivnosti s domaćim i stranim zvaničnicima, poslovnim ljudima, nevladinim i donatorskim organizacijama,
- obavljanje i drugih poslova po zahtjevu gradonačelnika s ciljem zaštite statusa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a u skladu s Konačnom arbitražnom odlukom za Brčko.

Status koordinatora za Brčko distrikt BiH pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine je riješen sljedećim pravnim aktima:

- Statutom Brčko distrikta BiH,
- Sporazumom o uspostavljanju Ureda koordinatora Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine,
- Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH,
- Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Koordinator se imenuje po principu otvorene konkurencije u skladu s propisima kojima se regulira postupak imenovanja zvaničnika za čije je imenovanje ili potvrđivanje imenovanja nadležan gradonačelnik, odnosno Skupština te na koje se ne primjenjuju propisi o državnoj službi u organima uprave Distrikta.

Koordinator se imenuje na period od 5 (pet) godina, dok pomoćnici koordinatora zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme.

Pomoćnici koordinatora se imenuju u skladu s propisima kojima se regulira zapošljavanje u državnoj službi u organima uprave Distrikta.

Što se tiče radno-pravnog statusa koordinatora i njegovih pomoćnika primjenjuju se propisi kojima se regulira državna služba u organima uprave Distrikta.

Nakon nabrojanih organa javne uprave Brčko distrikta BiH, njihovih odjeljenja i pododjeljenja te nabrojanih njihovih nadležnosti i objašnjenja njihove funkcije koju imaju i obavljaju u javnoj upravi Brčko distrikta BiH, dalje je potrebno objasniti rukovođenje tim organima, objasniti ko to i na koji način može vršiti nadzor nad radom tih organa, koje odluke ti organi mogu donositi i ko te odluke može nadgledati i kontrolisati te od kakvog značaja je to za uspješno funkcionisanje javne uprave u Brčko distriktu BiH.

Također je potrebno objasniti i odluke koje mogu donositi organi koji vrše inspekcijski nadzor nad organima javne uprave te kako se te odluke reflektiraju na organe uprave u Brčko distriktu BiH, te odnos organa javne uprave prema građanima i pravnim licima te na koji način se financira rad organa javne uprave u Brčko distriktu BiH, kao i odnos organa javne uprave prema Skupštini, Vladi Brčko distrikta BiH i gradonačelniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kao i njihov međusobni odnos.

Rukovođenje organima javne uprave

Ovdje će biti pobrojano i objašnjeno ko to sve rukovodi organima javne uprave Brčko distrikta BiH, te na koji način i koja ovlaštenja ima, te odgovornosti tih rukovodilaca, njihovih zamjenika i rukovodećih službenika.

Organima javne uprave rukovode gradonačelnik, šefovi odjeljenja, direktor Direkcije za financije Brčko distrikta BiH, direktor Ureda za upravljanje javnom imovinom i koordinator Ureda Distrikta pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Način rada i rukovođenja ovih subjekata, kao i njihove nadležnosti je objašnjeno u prethodnom dijelu rada pa će ovdje biti objašnjena uloga rukovodilaca, službenika s posebnim ovlaštenjima, odgovornosti rukovodioca i rukovodećeg službenika, kao i povjeravanje i prenos javnih ovlaštenja.

Kao što je utvrđeno organizacionim planom, unutrašnjim organizacionim jedinicama u organima javne uprave rukovode rukovodeći službenici. Tim organizacionim planom organa javne uprave utvrđuju se i ovlaštenja i radna mjesta rukovodećih službenika.

Iz tog organizacionog plana dalje proističe da je rukovodeći službenik dužan da:

- organizuje rad organizacione jedinice i osigurava efikasno, profesionalno i zakonito obavljanje poslova organizacione jedinice,
- pomaže rukovodiocu organa javne uprave, odnosno neposredno pretpostavljenom rukovodećem službeniku u rukovođenju iz područja rada organizacione jedinice,
- nadzire rad službenika i namještenika organizacione jedinice i o postignutim rezultatima njihovog i svog rada izvještava rukovodioca organa javne uprave.

Ukoliko rukovodilac organa javne uprave nije u mogućnosti da obavlja svoju dužnost ili pobrojane mu dužnosti zamjenjuje ga rukovodeći službenik određen organizacionim planom u skladu sa zakonom, a on se naziva zamjenik rukovodioca.

Rukovodioci organa javne uprave mogu prenijeti ovlaštenja na rukovodeće službenike i druge službenike u skladu sa zakonom.

Prenos ovih ovlaštenja vrši se u pismenoj formi, a što ne oslobađa odgovornosti rukovodioca organa javne uprave koji je prenio ovlaštenja na način propisan zakonom.

Poslove inspekcijskog i druge značajnije upravne i stručne poslove propisane zakonom i organizacionim planom obavljaju inspektori, kao i službenici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima, odnosno službenici s posebnim ovlaštenjima.

Rukovodilac organa javne uprave, kao i rukovodeći službenik lično su odgovorni za izvršenje povjerenih im dužnosti, kao i za rad organa odnosno organizacione jedinice kojom rukovode u skladu sa zakonom i Statutom.

Pravnim licima zakonom se može povjeriti ili prenijeti vršenje određenih upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti organa javne uprave, da u području svoje djelatnosti odlučuju o pojedinačnim stvarima, a o određenim pravima i obavezama građana i pravnih lica.

Nadalje će biti objašnjen odnos organa javne uprave Brčko distrikta BiH prema Skupštini, Vladi Brčko distrikta BiH i gradonačelniku Brčko distrikta BiH. Odnos organa javne uprave prema Skupštini Brčko distrikta BiH zasniva na pravima i dužnostima propisanim Statutom i Zakonom o javnoj upravi.

Organi javne uprave dužni su da na zahtjev Skupštine, Vlade ili gradonačelnika daju odgovore na sva pitanja u vezi s izvršavanjem zakona iz oblasti njihove nadležnosti, kao i o stanju i problemima u oblasti za koju su ti organi osnovani.

Što se tiče odnosa organa javne uprave prema Vladi Brčko distrikta BiH i gradonačelniku Brčko distrikta BiH, on se ogleda u tome što organi javne uprave izvještavaju Vladu i gradonačelnika o svom radu u skladu sa zakonom. Iz ovog proističe dalje da i Vlada i gradonačelnik Brčko distrikta BiH moraju biti upućeni i obaviješteni o radu organa javne uprave.

Ovdje također treba objasniti i nadležnosti više organa javne uprave. Rukovodioci tih organa obavezni su dogovoriti se o tome koji će organ javne uprave imati koordinirajuću ulogu ili tražiti od gradonačelnika da o tome donese odluku.

U ovom poglavlju će biti spomenuto i osnivanje radnih tijela i njihov značaj tj., kako se to i zašto osniva radno tijelo. Naime, radno tijelo se osniva s ciljem rješavanja kompleksnih predmeta, a osniva ga gradonačelnik.

Aktom kojim gradonačelnik formira radno tijelo imenuje se koordinator radnog tijela, koji organizuje rad radnog tijela.

Organi javne uprave su dužni saradivati s organima uprave Bosne i Hercegovine i entiteta u skladu sa zakonima i propisima.

Odnos organa javne uprave prema građanima i pravnim licima

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti organi javne uprave ostvaruju neposredne kontakte s građanima u svrhu rješavanja njihovih prava i obaveza. Obavezni su da organiziraju obavljanje poslova od značaja za ostvarivanje prava i obaveza građana na način i pod uslovima kojima se građanima omogućava da što jednostavnije, brže i efikasnije ostvaruju svoja prava i izvršavaju obaveze kod tih organa javne uprave.

Organi javne uprave dužni su da rješavaju zahtjeve građana u zakonom propisanim rokovima.

Službenici i namještenici u organima javne uprave u radu s građanima dužni su da se ophode ljubazno, da s pažnjom razmotre potrebe i pitanja građana i da im pomognu, naročito kada se radi o hendikepiranim i starim osobama, trudnicama i roditeljima s malom djecom – u ovim slučajevima službenici i namještenici u organima javne uprave Brčko distrikta BiH dužni su postupati prioritetno.

Pored odnosa s građanima organi javne uprave ostvaruju odnose i s pravnim licima. Taj odnos ogleda se u tome što organi javne uprave saraduju s pravnim licima po pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od značaja za rad organa javne uprave ili su od interesa za rad pravnih lica.

Pravna lica obavezna su u skladu sa zakonom na zahtjev organa javne uprave dostavljati podatke i informacije od značaja za ostvarivanje zakonom utvrđenih nadležnosti organa javne uprave.

Ovdje se vidi da organi javne uprave saraduju s pravnim licima u onim stvarima koje su od značaja i za organe javne uprave ali i za pravna lica. Ova saradnja je zasnovana na zakonu i na propisima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pa tako na osnovu tih zakona i propisa pravnom licu ponekad može biti pružena mogućnost i dato ovlaštenje da obavlja posao javnih organa kada je to potrebno i u slučajevima propisanim zakonom.

Dalje će biti riječi o žalbama i pritužbama, pribavljanjem isprava i primjenom odredaba koje su uvrštene pod jedno poglavlje.

Žalbe i pritužbe, pribavljanje isprava i primjena odredaba

Kao i u radu svakog organa, organizacije, fondacije i drugih, tako i kada se radi o javnim organima stranke mogu podnositi žalbe i pritužbe.

Ovdje treba razgraničiti pojmove žalba i pritužba, pa tako:

Žalba označava pismeni podnesak ili na zapisnik datu izjavu kojom se ukazuje na nezakonito postupanje javne uprave, kojom se nanosi šteta općim interesima građana Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, dok pritužba označava pismeni podnesak ili na zapisnik datu izjavu kojom se ukazuje na pojedinačno nezakonito, nemarno ili neljubazno ponašanje od strane rukovodilaca javne uprave, državnih i javnih službenika ili namještenika zaposlenih u javnoj upravi.

Nadležni organ za postupanje po žalbama i pritužbama građana na rad organa javne uprave je Služba za žalbe i pritužbe građana.

Ova služba je dužna utvrditi sve relevantne činjenice povodom svake žalbe i pritužbe i u tu svrhu ovlaštena je da prima, obrađuje, šalje upite organima uprave po navodima u žalbi, koordinira razne organe uprave s ciljem utvrđivanja relevantnih činjenica, provodi istragu po navodima žalbe, zauzima stav po žalbi, preduzima odgovarajuće mjere, obavještava stranku o svome stavu i predloženim mjerama, informiše nadležne organe, informiše javnost, inicira i konceptualizira istraživanje javnog mnijenja o zakonitom radu organa uprave i stanju ljudskih prava.

Služba za žalbe i pritužbe građana je obavezna primiti svaku žalbu i pritužbu upućenu:

- pojedinačno od strane svakog građanina, bez obzira na mjesto njegovog prebivališta, državljanstvo, nacionalnu ili drugu pripadnost,
- udruženja građana, fondacija ili bilo koje nevladine organizacije, bez obzira na njihovo sjedište,
- svakog zaposlenika javne uprave.

Ovdje kod pritužbe zaposlenika javne uprave treba reći da kod zaprimanja pritužbe od strane zaposlenika javne uprave Služba za žalbe i pritužbe preispituje da li ista ima karakter inicijative za pokretanje disciplinskog postupka, i ukoliko ustanovi da ima, pritužbu bez odlaganja upućuje nadležnom organu koji ima ovlaštenja za vođenje disciplinskog postupka.

Pribavljanje isprava

Organi javne uprave rješavaju stvari u upravnom postupku ne smiju od stranaka zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi javne uprave ili institucije s javnim ovlastima vode službene evidencije.

Ova uvjerenja i isprave organ javne uprave, odnosno institucija s javnim ovlaštenjima obavezno pribavlja po službenoj dužnosti.

Primjena odredaba

Odredbe člana od 47. do 52. Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju i na institucije s javnim ovlaštenjima, kada u obavljanju javnih ovlaštenja rješavaju o pravima i obavezama građana i pravnih lica.

Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor je skup upravnih i drugih mjera i radnji nad radom i poslovanjem fizičkih i pravnih lica, organa javne uprave Distrikta, državnih i entitetskih organa i građana s ciljem sprečavanja i otklanjanja nezakonitosti u izvršavanju zakona i drugih propisa.

Poslove inspekcijskog nadzora vrše inspektori, kao lica s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima. Izuzetno, kada to zahtijevaju posebne okolnosti ili u slučaju odsutnosti inspektora, gradonačelnik može ovlastiti i drugog državnog službenika organa javne uprave koji ispunjava propisane uslove da privremeno vrši poslove inspekcijskog nadzora sa svim ovlaštenjima inspektora najduže do tri mjeseca.

Ovo ovlaštenje donosi gradonačelnik Brčko distrikta BiH na prijedlog šefa Inspektorata.

Za inspektora se može imenovati osoba koja ispunjava uslove propisane zakonom.

Pri vršenju inspekcijskog nadzora moraju se poštovati određena načela, a to su:

- načelo javnosti,
- načelo preventivnosti,
- načelo samostalnosti,
- načelo zaštite javnog interesa,
- načelo materijalne istine,
- načelo supsidijarnosti.

Primjenom ovih načela osigurava se ispravan i zakonit inspekcijski nadzor.

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti u skladu s posebnim zakonom kojim se regulira inspekcijski nadzor u pojedinim oblastima i koji će se primjenjivati na sva ostala pitanja inspekcijskog nadzora koja nisu regulirana Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Inspekcijski nadzor je vrsta nadzora od općeg značaja za Distrikt, čija je uloga da djeluje preventivno i radi na podsticanju društvene discipline u izvršavanju zakona i drugih propisa.

Inspekcijskim nadzorom osiguravaju se zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Subjekti inspekcijskog nadzora su fizička i pravna lica, građani, organi javne uprave Brčko distrikta BiH, kao i državni i entitetski organi na teritoriji Brčko distrikta BiH.

Poslove upravne inspekcije, kojima se vrši nadzor nad izvršenjem Zakona o javnoj upravi, zakona koji se odnose na službenike i namještenike, upravni postupak i posebne upravne postupke, kao i uredsko poslovanje, obavlja upravni inspektor.

U Zakonu o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine navedeno je da se za upravnog inspektora može imenovati diplomirani pravnik koji ima položen ispit za rad u organima javne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva na najslabijim upravnim poslovima – član 56. stav (2) Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Radeći poslove inspekcijskog nadzora upravni inspektor mora da djeluje u krugu svojih nadležnosti, a koje se odnose na:

- ostvarivanje prava i pravnih interesa i izvršavanja obaveza građana i pravnih lica i institucija s javnim ovlaštenjima u upravnom postupku,
- primjene zakona i akata koji se odnose na organizaciju organa javne uprave,
- radnih odnosa u organima javne uprave i ispunjavanje uslova za rad službenika koji rade na poslovima upravnog rješavanja u institucijama s javnim ovlaštenjima,
- rješavanje upravnih stvari u propisanim rokovima,
- pravilnosti primjene propisa u upravnom postupku,
- način prikupljanja dokaza u upravnom postupku,
- provođenje administrativnog izvršavanja,
- vođenje evidencije u upravnim predmetima,
- primjene propisa o uredskom poslovanju,

i druge nadležnosti predviđene posebnim zakonom.

Upravni inspektor se mora kretati u krugu navedenih nadležnosti te voditi računa o tome da ne bi povrijedio neku od navedenih, a u vršenju svog inspekcijskog nadzora upravni inspektor mora sastaviti zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru, koji mora da sadrži utvrđeno činjenično stanje i opis nepravilnosti i nedostataka u radu.

Ovaj zapisnik o inspekcijskom nadzoru potpisuju rukovodilac organa javne uprave u kojem je vršen inspekcijski nadzor i upravni inspektor. Primjerak ovog zapisnika dostavlja se rukovodiocu organa javne uprave, a po potrebi i gradonačelniku.

Ako upravni inspektor pri vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povredom zakona ili drugog akta učinjena povreda službene dužnosti, izvršen prekršaj ili krivično djelo, dužan je bez odgađanja podnijeti zahtjev za utvrđivanje odgovornosti zbog povrede službene dužnosti, učinjenog prekršaja ili krivičnog djela.

Upravni inspektor također može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u disciplinskom postupku, prekršajnom ili krivičnom postupku mogu poslužiti kao dokaz i dužan je o ovoj radnji izdati potvrdu.

Ako upravni inspektor u vršenju upravnog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi akt, dužan je donijeti rješenje i njime naložiti mjere s ciljem otklanjanja nedostataka.

Ako drugim zakonom nije drugačije propisano, rješenje upravnog inspektora u upravnom postupku je konačno.

Organi javne uprave i institucije s javnim ovlaštenjima dužni su omogućiti upravnom inspektoru vršenje inspekcijskog nadzora i dati mu sve potrebne podatke i obavještenja u vezi s vršenjem nadzora. Ovi organi javne uprave i institucije s javnim ovlaštenjima kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor obavezni su postupiti po rješenju upravnog inspektora donesenog u skladu sa zakonom.

Svako nepostupanje po rješenju upravnog inspektora predstavlja prekršaj, odnosno težu povredu službene dužnosti u skladu s posebnim zakonom.

Pored ovdje navedenih obaveza organa javne uprave potrebno je navesti i prava građana i pravnih lica na obraćanje upravnom inspektoru, a to dalje znači da građani i pravna lica imaju pravo da se, s ciljem zaštite svojih prava utvrđenih Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i drugim zakonom i aktom, obrate upravnom inspektoru usmeno ili pismeno u sljedećim slučajevima:

- ako im se u zakonom propisanom roku ne rješavaju zahtjevi ili žalba u upravnom postupku,
- ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti dužan da pribavlja službenik,
- ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku.

U skladu sa zakonom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine upravni inspektor je dužan bez odlaganja izvršiti inspekcijski nadzor, sačiniti zapisnik i u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH preduzeti odgovarajuće mjere i o tome pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva u roku od 8 (osam) dana, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana prijema zahtjeva.

Ovdje je bilo veoma bitno pobrojati prava i obaveze građana i pravnih lica na obraćanje upravnom inspektorju jer oni treba da budu upućeni u svoja prava a također i obaveze kako ne bi smatrali da su im neka od istih ograničena ili uskraćena.

Ovdje također treba spomenuti da u Zakonu o javnoj upravi Brčko distrikta BiH kao i u svakom drugom postoje i kaznene odredbe za nepoštovanje tog zakona kako za građane i pravna lica tako i za službenike u organima javne uprave, s tim što one ovdje neće biti citirane, ali bitno ih je spomenuti i pozvati se na Zakon o javnoj upravi Brčko distrikta BiH u kojem su one pobrojane.

Dalje u ovom radu će biti riječi o tome odakle i na koji način se financira rad organa javne uprave u Brčko distriktu BiH te će time biti zaokružena ova tema i završen ovaj rad.

Sredstva za rad organa javne uprave

Sredstva za rad organa javne uprave iskazuju se u budžetu Brčko distrikta BiH koji donosi Skupština Brčko distrikta BiH.

Sredstva za rad organa javne uprave Brčko distrikta BiH čine:

- sredstva za plate i naknade,
- sredstva za materijal i usluge,
- kapitalni izdaci,
- programi posebne namjene.

Prihodi koje organi javne uprave ostvare svojom djelatnošću čine budžetska sredstva.

Plate službenika u organima javne uprave uređuju se posebnim propisom donesenim na osnovu zakona.

Sredstva za materijal i usluge služe za:

- nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i isplatu troškova grijanja,
- isplatu troškova za električnu energiju i održavanje čistoće u radnim prostorijama,
- isplatu troškova za poštansko-telefonske usluge, zakup i redovno održavanje prostorija,
- nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala,
- isplatu putnih i drugih troškova koji predstavljaju lična primanja, a koji se po posebnim propisima priznaju organima uprave, isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa javne uprave,
- i drugo.

Programi posebne namjene služe za podmirenje određenih posebnih potreba u vezi s radom organa javne uprave.

Sredstva za programe posebne namjene mogu se koristiti neposredno iz budžeta ili prenijeti na poseban račun organa javne uprave.

Kapitalni izdaci su izdaci za inventar i druge pokretne stvari kao i izdaci namijenjeni za nabavku opreme.

Organ javne uprave može sredstva za kapitalne izdatke koristiti zajedno s drugim organima uprave i drugim institucijama.

Zaključak

Ovim radom bilo je potrebno objasniti i približiti položaj i ulogu organa javne uprave u Brčko distriktu. Literatura koja obrađuje Brčko distrikt je veoma štura, jer je Distrikt nastao relativno skoro, a samim tim nema konkretne literature koja obrađuje samo Distrikt Brčko nego mu se u određenoj literaturi usputno pridaje značaj. U radu je ukazano na položaj i ulogu organa javne uprave. Ukazano je na odjeljenja i pododjeljenja, na koji način oni funkcionišu i na njihovu unutrašnju strukturu. Organi javne uprave su prijeko potrebni za funkcionisanje Distrikta, njegov daljnji razvoj, a samim tim su veoma značajni i za osobe koje žive na području Distrikta. Organi javne uprave igraju važnu ulogu u razvoju privrednog života Brčko distrikta BiH kao i u zaštiti i unapređenju ostalih segmenata u društvu, a koji su prijeko neophodni za funkcionisanje bilo koje zajednice pa tako i Brčko distrikta BiH, kao jedne posebne zajednice na ovim prostorima koja se pojavljuje u ovakvom obliku, odnosno obliku distrikta koji predstavlja specifičnu administrativnu jedinicu pod okriljem Bosne i Hercegovine.

Literatura:

- Zakon o javnoj upravi Brčko distrikta BiH
- Statut Brčko distrikta BiH
- Ustav Bosne i Hercegovine
- Dedić, Sead, „Upravno pravo Bosne i Hercegovine“, Magistrat, Sarajevo, 2001.
- Zakon o upravi Brčko distrikta BiH
- Zakon o javnoj službi Brčko distrikta BiH
- Zakon o Vladi Brčko distrikta BiH
- Zakon o državnoj službi u Brčko distriktu BiH
- Internet